

Verohallinnon toivoma erien ryhmittely perukirjassa

Verohallinnon näkökulmasta oleellista on, että perukirjassa ja sen liitteenä olevissa asiakirjoissa selvästi ilmenee tässä ohjeessa kuvatut tiedot. Tätä taustaa vasten Verohallinto esittää luonnoksen, jonka mukainen varojen, velkojen ja tietojen ryhmittely vastaa Verohallinnon tietotarpeita ensin kuolleen puolison ja lesken jälkeisissä perukirjoissa.

1 ENSIN KUOLLEEN PUOLISON PERUKIRJA:

1.1 Vainajan varat ja antamat lahjat

Vainajan avio-oikeuden alainen omaisuus

Vainajan avio-oikeuden alaiset velat

Vainajan avio-oikeuden ulkopuolinen omaisuus

Vainajan avio-oikeuden ulkopuoliset velat

Vainajan antamat ennakkoperinnöt avio-oikeuden alaisesta omaisuudesta

Vainajan antamat ennakkoperinnöt avio-oikeuden ulkopuolisesta omaisuudesta

Vainajan kolmen vuoden sisällä kuolemastaan antamat lahjat, jotka eivät ole ennakkoperintöä.

1.2 Lesken varat ja antamat lahjat

Lesken avio-oikeuden alainen omaisuus

Lesken avio-oikeuden alaiset velat

Lesken avio-oikeuden ulkopuolinen omaisuus

Lesken avio-oikeuden ulkopuoliset velat

Lesken antamat ennakkoperinnöt hänen ja vainajan yhteiselle rintaperilliselle.

1.3 Erityistilanteet

Erityistilanteiden merkitsemisen osalta Verohallinnon näkökulmasta on tärkeää, että asiakirjasta selkeästi ilmenee, millaiset perintöoikeudet perillisille ja testamentinsaajille kuuluu. Mahdollisista riidanalaisista/epäselvistä kysymyksistä voi antaa lisätietoa perukirjan lisätiedoissa tai muulla erillisellä liitteellä. Seuraavassa luetellaan esimerkinomaisesti Verohallinnon näkökulmasta toivottavia tapoja selvittää jonkin erityistilanteen olemassaolo.

1.3.1 Suoraan perukirjan laskelmaan merkittävät erityistilanteet

Hukkaamisvastike/osituksen sovittelu tai muu vastaava erä, joka on osituksessa tai perintöosissa suoraan laskelmassa huomioon otettava luku, voidaan merkitä siihen kohtaan vainajan tai lesken avio-oikeuden alaisia tai ulkopuolisia varoja, johon kyseinen erä kuuluu. Esimerkiksi osituksen

sovittelun mukainen jonkin omaisuuserän siirtäminen avio-oikeudesta vapaasta omaisuudesta avio-oikeuden alaiseksi voidaan merkitä perukirjaan suoraan avio-oikeuden alaiseksi omaisuudeksi. Perukirjan lisätietoihin tai erilliseen liitteeseen pyydetään tällaisessa tilanteessa selvittämään perusteet siirrolle.

1.3.2 Muut vainajan jäämistön jakamiseen liittyvät tiedot

Jos jonkun erityistilanteen vaatima muutos ei ole suoraan lisättävissä lukuna tiettyyn perukirjan kohtaan, lisätietoihin tai muuhun lisäselvitykseen, voidaan vapaamuotoisesti selvittää oma perusteltu käsitys tilanteesta.

Esimerkiksi mahdollisen testamentin tulkinnan osalta voidaan lisätietoihin kirjoittaa oma perusteltu käsitys testamentista. Vastaavasti esimerkiksi käsitys ulkomaisen siviililain soveltamisesta ositukseen tai perinnönjakoon sekä kyseisen siviililain sisältö voidaan selvittää lisätietoihin.

1.3.3 Vapaamuotoinen selvitys omaisuuden merkintäperusteista

Jos esimerkiksi avio-oikeuden ulottuvuudesta tai lahjan ennakkoperintöluonteesta on ollut epäselvyyttä, voidaan tehdyn merkinnän taustaa ja ratkaisun mahdollista riidanalaisuutta selvittää joko lisätiedoissa tai erillisessä verotusta varten toimitettavassa liitteessä.

2 LESKEN PERUKIRJA

2.1 Ensin kuolleen puolison kuolinpesän varat ja kuolinpesän osuutta avio-oikeuden alaisesta omaisuudesta pienentävät lahjat ja osittaisjaot

Ensin kuolleen puolison kuolinpesän avio-oikeuden alainen omaisuus

Ensin kuolleen puolison kuolinpesän avio-oikeuden alaiset velat

Ensin kuolleen puolison kuolinpesän avio-oikeuden ulkopuolinen omaisuus

Ensin kuolleen puolison kuolinpesän avio-oikeuden ulkopuoliset velat

Ensin kuolleen puolison antamat ennakkoperinnöt avio-oikeuden alaisesta omaisuudesta.

Lesken ennen ensin kuolleen puolison kuolemaa antama ennakkoperintö yhteiselle rintaperilliselle, joka osituksessa ja perinnönjaossa käsitellään ensin kuolleen puolison antamana.

Mahdollisissa osittaisissa perinnönjaoissa, perinnön ennakkoina, lakiosasuorituksina, legaatien täyttämisinä tai muutoin ensin kuolleen puolison perillisille/testamentinsaajille kuolemien välillä jaettu/maksettu omaisuus.

2.2 Lesken varat ja lesken kuolinpesän osuutta avio-oikeuden alaisesta omaisuudesta pienentävät lahjat ja osittaisjaot

Lesken avio-oikeuden alainen omaisuus

Lesken avio-oikeuden alaiset velat

Lesken avio-oikeuden ulkopuolinen omaisuus

Lesken avio-oikeuden ulkopuoliset velat

Lesken ensin kuolleen puolison kuoleman jälkeen antamat ennakkoperinnöt avio-oikeuden alaisesta omaisuudesta

Lesken antamat ennakkoperinnöt avio-oikeuden ulkopuolisesta omaisuudesta

Lesken kolmen vuoden sisällä kuolemastaan antamat lahjat, jotka eivät ole ennakkoperintöä.

2.3 Erityistilanteet

Lähtökohtaisesti lesken jälkeisessä perunkirjoituksessa Verohallinnon näkökulmasta erilliset selvitykset ja erityistilanteiden taustat pyydetään selvittämään vastaavin perustein kuin ensin kuolleen puolison jälkeenkin. Alla oleviin kohtiin tuodaan esiin esimerkinomaisesti lesken jälkeisessä perunkirjoituksessa esiintyviä erityistilanteita.

2.3.1 Suoraan perukirjan laskelmaan merkittävät erityistilanteet

Jos esimerkiksi leski on elinaikanaan luovuttanut lahjana omaisuutta siten, että tämä lahja pitää ottaa huomioon ensin kuolleen puolison toissijaisten perillisten osuutta jäljellä olevasta omaisuudesta kasvattavana eränä, erän suuruus voidaan suoraan merkitä laskelmaan. Vastaavasti jos leski on esimerkiksi saanut omaisuutta ensin kuolleelta puolisoilta siten, että testamentissa on toissijaismääräys kuoleman jälkeisestä saajasta, laskelmaan voidaan suoraan näiden erien osalta tehdä merkintä siitä, että kyseistä omaisuuserää koskee toissijaismääräys.

Lisätietoihin tai erilliseen liitteeseen pyydetään tällaisessa tilanteessa selvittämään perusteet merkinnöille.

2.3.2 Muut vainajan jäämistön jakamiseen liittyvät tiedot

Jos jonkun erityistilanteen vaatima muutos ei ole suoraan lisättävissä lukuna tiettyyn perukirjan kohtaan, lisätietoihin tai muuhun lisäselvitykseen voidaan vapaamuotoisesti selvittää oma perusteltu käsitys tilanteesta.

Jos esimerkiksi sekä leski että vainaja ovat tehneet useita testamentteja, voidaan lisäselvityksessä selvittää osapuolten oma käsitys testamenttien tulkinnasta.

Jos esimerkiksi ensin kuolleen puolison pankkitilivarat on siirretty lesken hallitsemille pankkitileille ja sitä kautta varat ovat sekaantuneet, voidaan lisäselvityksessä selvittää miltä osin varat ovat sekaantuneet.

2.3.3 Vapaamuotoinen selvitys omaisuuden merkintäperusteista

Jos esimerkiksi leskellä on monella perusteella avio-oikeudesta vapaata omaisuutta (avioehtosopimus, ensin kuolleen puolison kuolemaan jälkeen ansaittu omaisuus ja osittaisessa osituksessa saatu omaisuus), voidaan lisätiedoissa tai muussa liitteessä selvittää avio-oikeuden ulottuvuus. Vastaavasti myös erilaisten osittaisten perinnönjakojen suuruutta ja niihin liittyviä perukirjamerkintöjä voidaan tarkentaa lisäselvityksillä.